

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

2. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса: в 2 т. Т. 1. Основные положения науки советского уголовного процесса. Москва: Наука, 1968. 470 с.
3. Коваленко Є.Г. Теорія доказів у кримінальному процесі України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 632 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т.: Т.1 / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін. Харків: Право, 2012. 768 с.
5. Энциклопедия эпистемологии и философии науки. Москва: «Канон"1"» РООИ «Реабилитация», 2009. 1248 с.
6. Маркс К. Заметки о новейшей прусской цензурной инструкции. / Маркс К., Энгельс Ф. Соч. Т. 1. Москва: Политическая литература, 1955. 698 с.
7. Арсеньев Д.В. Истина, достоверность и обоснованность в следствии и судебных актах. *Вопросы теории судебной экспертизы*. Москва: ВНИИСЭ, 1979. Вып. 39. С. 3–48.
8. Эйман А.А. Заключение эксперта. Структура и научные обоснования. Москва: Юридическая литература, 1967. 152 с.
9. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Київ: Алерта, 2014. 440 с.
10. Теория доказательств в советском уголовном процессе / отв. ред Н.В. Жогин. Москва: Юридическая литература, 1973. 736 с.
11. Орлов Ю.К. Судебная экспертиза как средство доказывания в уголовном судопроизводстве. Москва: Ин-т повышения квалификации РФЦСЭ, 2005. 264 с.
12. Щербаковский М.Г. Условия формирования достоверного заключения эксперта. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. Харків: Право, 2013. Вип. 13. С. 232–241.

Демідова Владислава Вадимівна,
ад'юнкт кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДО ПИТАНЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСТАВИН, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ

Одержання інформації про обставини, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні – є основною метою кримінально-

процесуального пізнання. Реалізуючи процес доказування, органи і особи, які відповідальні за хід кримінального провадження, повинні встановити такий обсяг обставин, який буде достатнім для вирішення кримінального провадження по суті. У рамках побудови методики розслідування жорстокого поводження з тваринами перелік обставин, що підлягають доказуванню під час розслідування зазначеної категорії злочинів, стає об'єктом наукового інтересу та потребує обґрунтування і розробки.

Ю. П. Аленін, В. П. Бахін, Р. С. Белкін, В. І. Галаган, Л. Я. Драпкін, А. Я. Дубинський, В. С. Зеленецький, В. С. Кузьмічов, В. В. Лисенко, М. А. Погорецький, М. В. Салтевський, С. М. Стахівський, В. В. Тіщенко, П. В. Цимбал, С. С. Чернявський, В. Ю. Шепітько та інші у своїх працях приділяли увагу теоретичним аспектам будови методики розслідування злочинів, а також проблемі окреслення обставин, які підлягають доказуванню під час розслідування окремих видів злочинів місцю.

С. М. Стахівський визначає метою кримінально-процесуального доказування – встановлення об'єктивної істини, а її досягнення можливо лише тоді, коли під час провадження у кримінальній справі з достатньою повнотою і достовірністю будуть встановлені усі факти і обставини, які мають значення для правильного вирішення цієї справи [1, с. 18].

На думку Р. С. Белкіна та Г. Г. Зуйкова структура кожної методики розслідування окремих видів злочинів включає в себе визначення обставин, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні даного виду злочину, а також визначення особливостей відкриття кримінальних проваджень даної категорії.

Загальний перелік обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні закріплені у ст. 91 Кримінального процесуального кодексу України [2]. Аналізуючи дану статтю КПК України, ми можемо зробити висновок, що слідчий під час розслідування жорстокого поводження з тваринами повинен встановити та дослідити всі обставини, які можуть вказувати на наявність або відсутність складу злочину, пом'якшувальних або обтяжуючих обставин для підозрюваного, тобто інформації, яка має кримінально-правове та кримінально-процесуальне значення для правильного вирішення завдань провадження на будь-якому етапі розслідування.

Крім тих обставин, які зазначені в ст. 91 КПК України під час розслідування злочинів часто встановлюються такі обставини, які правового значення не мають і тому не потребують доведення, але необхідні в криміналістичному сенсі для успішного розслідування [3, с. 263]. Наприклад, не маючи даних про особу свідка і його взаємини з підозрюваним, вкрай важко визначити тактику допиту цього свідка, тобто є факти й обставини, які мають важливе криміналістичне значення, хоч підлягають встановленню, але не входять до предмета доказування у справі [4, с. 332]. Так, В. Ю. Шепітько виділив такі обставини, що

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

підлягають доказуванню при розслідуванні кримінального провадження: просторово-часові зв'язки між окремими слідами злочину та обставинами події; ідентифікаційні та ситуаційні властивості слідів і їх доказову цінність; причини відсутності або наявності слідів як фактів, що суперечать природному перебігу аналогічних подій (негативні обставини) [5, с. 379].

З огляду на думки науковців та положення КПК України під час розслідування жорстокого поводження з тваринами слідчому необхідно встановити та доказати: 1) відомості, що стосуються події кримінального правопорушення: час, місце, спосіб вчинення та приховування злочину, знаряддя вчинення злочину, «слідова картина»; 2) підозрювана особа, вік, вираз життя, наявність чи відсутність попередніх судимостей, стан здоров'я та психіки, кількість осіб, які приймали участь у вчиненні злочину, роль у цьому кожного з них, обставини виникнення злочинного наміру, підготовка та приховування злочину; 3) причинно-наслідкові обставини: наявність причинного зв'язку між діями винних осіб та їх наслідками, виявлення причин та умов, які сприяли вчиненню злочину, і заходи, яких необхідно вжити для їх усунення; 4) інші обставини: встановлення винуватості обвинувачуваного у вчиненні кримінального правопорушення, форми вини, мотиву і мети; вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, характеризують особу обвинуваченого, обтяжують чи пом'якшують покарання, які виключають кримінальну відповідальність або є підставою для закриття кримінального провадження; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання.

Підсумовуючи вищевикладене, необхідно зазначити, що обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні є загальними та єдиними для всіх кримінальних правопорушень та визначені кримінальним процесуальним законодавством у ст. 91 КПК України. Крім того, знання обставин надають можливість слідчому обрати алгоритм дій при розслідуванні злочину, а також встановлює цілі розслідування. З огляду на специфіку кожного виду злочину можна виділити індивідуальні компоненти обставин, які підлягають також доказуванню. Обставини, що становлять особливості предмета доказування у кримінальних провадженнях про жорстоке поводження з тваринами мають матеріально-правове, цивільно-правове, кримінальне процесуальне значення, які являються достатніми фактичними даними, що дозволяють вирішити завдання кримінального провадження.

Список використаних джерел:

1. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального

доказування: монографія. – К., 2005. – 272 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. (зі змінами) URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Гумін О., Коваль Ю. Обставини, що підлягають доказуванню під час досудового розслідування крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті / О. Гумін // Навчально-науковий інститут права та психології Національного університету “Львівська політехніка”. Вісник № 876. – Л., 2017., – с. 261-268

4. Криміналістика: учебник / Бурнашев Н. А., Быков В. М., Вольнский А. Ф., Закатов А. А., и др.; под ред.: Вольнский А. Ф., Филиппов А. Г. (отв. ред.) – М.: Спарк, 1998. – 543 с.

5. Криміналістика: Підручник / За ред. В. Ю. Шепітько. – К., 2001.

Демидко Олександр Геннадійович,
студент гр. 726-Ю Національного
аерокосмічного університету ім.
М. Є. Жуковського «Харківський
авіаційний інститут»

Науковий керівник:

Шинкаренко Ігор Ростиславович
кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри права
Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

КІБЕРЗЛОЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ЇХ РОЗСЛІДУВАННЯ

Злочинність, яка є невід’ємною частиною нашого суспільства, набуває віртуальних форм і на сьогоднішній день ми спостерігаємо значне розповсюдження комп’ютерних злочинів, що в першу чергу, пов’язано із стрімким розвитком новітніх інформаційних технологій. Як свідчать статистичні дані, в лютому 2018 року обліковано 283 кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп’ютерів), систем та комп’ютерних мереж і мереж електрозв’язку. Незважаючи на наявність окремих досліджень з проблем розслідування комп’ютерних злочинів, багато питань залишаються невирішеними. Особливість комп’ютерних злочинів (кіберзлочинів) полягає в тому, що їх розслідування неможливе без знань комп’ютерних технологій. Говорячи про визначення кіберзлочину, слід відмітити що на сьогоднішній день, чіткого визначення даного терміну в українській науці не існує.